

**Звіт**  
**про громадське обговорення проєкту стандарту вищої освіти першого**  
**(бакалаврського) рівня зі спеціальності G10 Металургія**

**1. Найменування органу виконавчої влади, який проводив обговорення:**

Міністерство освіти і науки України.

**2. Зміст питання або назва проєкту документу, що виносилися на обговорення:**

Проєкт стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності G10 Металургія (далі – проєкт Стандарту).

Розроблення стандартів передбачено статтею 10 Закону України «Про вищу освіту».

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності.

Стандарти вищої освіти розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до [Національної рамки кваліфікацій](#) і використовуються для визначення та оцінювання якості вищої освіти та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти (наукових установ), результатів навчання за відповідними спеціальностями.

Громадське обговорення проведено у формі електронних консультацій. Проєкт Стандарту було розміщено 31 березня 2026 року на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України за посиланням:

<https://mon.gov.ua/news/mon-proponuie-do-hromadskoho-obhovorennia-proiekt-standartu-vyshchoi-osvity-vyshchoi-osvity-pershoho-bakalavrskoho-rivnia-zi-spetsialnosti-g10-metalurhiia>

Зауваження та пропозиції до проєкту Стандарту приймалися до 15 квітня 2026 року на електронну адресу: [standards.vo@mon.gov.ua](mailto:standards.vo@mon.gov.ua)

**3. Інформація про осіб, що взяли участь в обговоренні:**

Впродовж встановленого для обговорення з громадськістю терміну надіслано зауваження та пропозиції від:

**Сергія Сукача**, д.т.н., проф., зав. кафедрою цивільної безпеки, охорони праці, геодезії та землеустрою Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського;

**Поліни Олегівни Бабич**, здобувачки вищої освіти Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського;

**Ольги Ченчевої**, докторки технічних наук, доцентки Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського;

**Світлани Черевик**, здобувачки вищої освіти Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського;

**Єлизавети Шаблій**, здобувачки вищої освіти Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського;

**Світлани Штепи**, здобувачки вищої освіти кафедри цивільної безпеки Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського;

**Анастасії Шуть**, здобувачки вищої освіти 2-го рівня Запорізького національного університету;

**Яни Анатоліївни Троцької**, здобувачки вищої освіти Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського;

**Олега Олеговича Бісарова**, здобувача вищої освіти Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського;

**Лашка**, здобувача вищої освіти Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського;

**В. С. Попенко**, здобувачки вищої освіти групи ЦБ-22-1 Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського;

**Д. В. Рєзнік**, к.т.н., доц., Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського;

**Надії Дмитрівни Солодової**, здобувачки вищої освіти інституту механічної інженерії транспорту та природничих наук Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського;

**Анатолія Валентиновича Радкевича**, Український державний університет науки і технологій;

**Івана Петренка**, аспіранта відділу вібропневмотранспортних систем і комплексів Інституту геотехнічної механіки імені М.С. Полякова НАН України;

**Ігоря Окіпного**, завідувача кафедри інжинірингу машинобудівних технологій Тернопільського національного технічного університету імені І. Пулюя;

**Едуарда Грибкова**, завідувача кафедри металургії та інноваційних технологій д.т.н., професор та **Костянтина Мойсєєнко**, керівника департаменту управління якістю освіти.

#### **4. Інформація про пропозиції, що надійшли до Міністерства освіти і науки України за результатами обговорення:**

**Пропозиції Сергія Сукача**, д.т.н., проф., зав. кафедрою цивільної безпеки, охорони праці, геодезії та землеустрою Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.

У стандарті відсутні або ж недостатньо конкретизовані такі компетентності та результати навчання:

- формування здатності до безпечного виконання професійних обов'язків;
- опанування теоретичними знаннями та прикладними вміннями у сфері охорони праці;
- набуття знань і практичних навичок із цивільного захисту;
- розуміння принципів безпеки технологічних процесів і виробничої діяльності;
- формування компетентностей у сфері суспільної безпеки та управління ризиками;
- знання й практичні навички щодо забезпечення пожежної безпеки;
- здатність надавати домедичну допомогу постраждалим;

- формування навичок самодопомоги в надзвичайних ситуаціях;
- здатність діяти в умовах надзвичайних ситуацій природного, техногенного та соціального походження.

Пропонуємо:

- доповнити перелік загальних компетентностей положеннями щодо формування культури безпеки та охорони праці;
- розширити спеціальні компетентності окремим блоком, який охоплює питання охорони праці, цивільного захисту, пожежної безпеки та безпеки технологічних процесів;
- увести результати навчання, що передбачають здатність до надання домедичної допомоги та самодопомоги;
- передбачити формування практичних навичок реагування на надзвичайні ситуації та організації безпечної трудової діяльності.

**Пропозиція Поліни Олегівни Бабич**, здобувачки вищої освіти Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.

У проєкті відсутні чіткі вимоги щодо опанування навичок безпечного ведення професійної діяльності, розуміння ризиків технологічних процесів, а також базових знань із кібербезпеки та пожежної безпеки. Окремої уваги потребує підготовка здобувачів до дій у надзвичайних ситуаціях природного, техногенного та соціального характеру, що включає здатність надавати домедичну допомогу та володіти методами психологічної самодопомоги.

Пропоную:

- інтегрувати принципи культури безпеки до загальних компетентностей;
- розширити спеціальні компетентності блоком питань із цивільного захисту та промислової безпеки;
- додати конкретні результати навчання щодо надання першої допомоги та алгоритмів реагування на надзвичайні ситуації.

**Пропозиції Ольги Ченчевої**, докторки технічних наук, доцентки Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.

У стандарті відсутні або недостатньо конкретизовані компетентності та результати навчання, що передбачають:

- формування навичок безпечної професійної діяльності;
- набуття знань і практичних умінь у сфері охорони праці;
- набуття знань і практичних умінь у сфері цивільної безпеки;
- розуміння принципів безпеки технологічних процесів та виробничої діяльності;
- формування компетентностей щодо безпеки суспільства та управління ризиками;
- базові знання та навички у сфері кібербезпеки;
- знання та практичні навички щодо забезпечення пожежної безпеки;
- здатність до надання домедичної допомоги постраждалим;
- формування навичок самодопомоги в надзвичайних ситуаціях;
- здатність діяти в умовах надзвичайних ситуацій природного, техногенного та соціального характеру.

Пропоную:

- доповнити перелік загальних компетентностей положеннями щодо формування культури безпеки та охорони праці;
- розширити спеціальні компетентності блоком, що охоплює питання охорони праці, цивільної безпеки, пожежної безпеки, кібербезпеки та безпеки технологічних процесів;
- додати результати навчання, що передбачають здатність до надання домедичної допомоги та самодопомоги;
- передбачити формування практичних навичок реагування на надзвичайні ситуації та організації безпечної трудової діяльності.

**Пропозиції Світлани Черевик**, здобувачки вищої освіти Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.

У проєкті встановлено необхідність посилення складників, що стосуються охорони праці, цивільного захисту та формування загальної культури безпеки.

Пропоную:

- передбачити формування культури безпеки та дотримання норм охорони праці;
- розширити перелік вимогами щодо забезпечення цивільної, пожежної та кібербезпеки відповідно до специфіки галузі;
- зафіксувати здатність фахівців надавати домедичну допомогу, здійснювати самодопомогу та ефективно діяти в умовах надзвичайних ситуацій.

**Пропозиції Єлизавети Шаблій**, здобувачки вищої освіти Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.

У проєкті недостатньо уваги приділено питанням безпеки. Майже немає компетентностей і результатів навчання, які б стосувалися безпечної професійної діяльності, охорони праці та формування культури безпеки. Зокрема, дуже мало говориться про цивільну безпеку, безпеку технологічних процесів, кібербезпеку, пожежну безпеку, управління ризиками. Також майже відсутні практичні навички надання домедичної допомоги, самодопомоги та правильних дій у надзвичайних ситуаціях.

Пропоную:

- доповнити загальні компетентності блоком, присвяченим культурі безпеки та охороні праці;
- розширити спеціальні компетентності питаннями цивільної, пожежної та кібербезпеки, а також безпеки технологічних процесів;
- передбачити у результатах навчання обов'язкове формування практичних навичок надання домедичної допомоги та дій у надзвичайних ситуаціях.

**Пропозиції Світлани Штепи**, здобувачки вищої освіти кафедри цивільної безпеки Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.

У проєкті недостатньо повно відображені компетентності та результати навчання, пов'язані з безпекою професійної діяльності, охороною праці та формуванням культури безпеки. Зокрема, потребують більш ґрунтовного

опрацювання питання безпечної професійної діяльності, цивільного захисту, безпеки технологічних процесів, кібербезпеки, пожежної безпеки, управління ризиками, а також формування практичних навичок домедичної допомоги, самодопомоги й дій у надзвичайних ситуаціях.

Пропоную:

- доповнити перелік загальних компетентностей елементами культури безпеки та охорони праці;
- розширити зміст спеціальних компетентностей, включивши питання цивільної, пожежної та кібербезпеки, а також безпеки технологічних процесів;
- передбачити результати навчання, що охоплюють надання домедичної допомоги та алгоритми дій у надзвичайних ситуаціях.

**Пропозиції Анастасії Шуть,** здобувачки вищої освіти Запорізького національного університету.

У проєкті треба «докрутити»:

- культура безпеки — це база. Не просто «знання правил», а свідоме ставлення до життя. Додайте це до загальних компетентностей. Людина має думати категоріями безпеки ще до того, як натисне кнопку «Старт»;
- хардкорні навички (Hard Skills). Спеціальні компетентності мають включати конкретику: охорона праці, цивільний захист, пожежна безпека. І не на папері, а у вигляді чітких алгоритмів;
- кібергігієна та техпроцеси. У світі, де все підключено до мережі, відсутність кібербезпеки в стандарті - це анахронізм;
- дії в екстремальних умовах. Ми живемо у воюючій країні. Домедична допомога, самодопомога та алгоритм дій під час надзвичайних ситуацій - це не «додаткові опції», це життєва необхідність.

Пропозиції:

- інтегрувати безпековий блок у перелік загальних та спеціальних компетентностей. Безпека - це частина професіоналізму, а не додаток до нього;
- зафіксувати результати навчання, які можна виміряти: «здатний надати допомогу», «вміє мінімізувати ризики», «знає, як діяти при техногенній аварії»;
- зробити акцент на практику. Нам потрібні люди, які знають, за який важіль смикати, а не ті, хто просто прочитав інструкцію.

**Пропозиції Яни Анатоліївни Троцької,** здобувачки вищої освіти Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.

У переліку компетентностей та результатів навчання бракує чітких вимог щодо навичок безпечної професійної діяльності, управління ризиками, пожежної та кібербезпеки. Також не висвітлено здатність випускників надавати домедичну допомогу, застосовувати методи самодопомоги та ефективно діяти в умовах надзвичайних ситуацій різного характеру.

Пропоную:

- інтегрувати принципи культури безпеки до загальних компетентностей;
- розширити спеціальні компетентності блоком питань цивільного захисту та безпеки технологічних процесів;

- додати результати навчання, що передбачають практичні навички реагування на кризові ситуації та надання першої допомоги. Впевнена, що врахування цих пропозицій значно підвищить якість освіти та рівень готовності випускників до реальних умов праці.

**Пропозиції Олега Олеговича Бісарова**, здобувача вищої освіти Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.

В переліку компетентностей та результатів навчання недостатньо відображені питання, пов'язані із забезпеченням безпечної діяльності фахівців, охорони праці та формуванням культури безпеки. Зокрема, у стандарті я вбачаю відсутність або недостатню конкретизацію компетентностей, що передбачають формування навичок безпечної професійної діяльності, набуття знань і практичних умінь у сфері охорони праці, цивільної безпеки та розуміння принципів безпеки технологічних процесів. Також вважаю важливим включити питання безпеки суспільства, управління ризиками, базові навички з кібербезпеки, знання щодо пожежної безпеки, здатність до надання домедичної допомоги та навички самодопомоги й дії в умовах надзвичайних ситуацій природного, техногенного та соціального характеру.

Пропоную:

доповнити перелік загальних компетентностей положеннями щодо формування культури безпеки, розширити спеціальні компетентності блоком питань охорони праці, цивільної, пожежної та кібербезпеки, а також додати результати навчання, що передбачають здатність до надання домедичної допомоги. Окремо наголошую на необхідності передбачити формування практичних навичок реагування на надзвичайні ситуації.

**Пропозиції Лашка**, здобувача вищої освіти Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.

В переліку компетентностей та результатів навчання недостатньо відображені питання, пов'язані з безпекою діяльності фахівців, охороною праці та формуванням культури безпеки.

Пропоную:

- доповнити загальні компетентності положеннями про культуру безпеки та охорону праці;
- розширити спеціальні компетентності блоком, що охоплює охорону праці, цивільну та пожежну безпеку, кібербезпеку і безпеку технологічних процесів;
- додати результати навчання, що передбачають здатність надавати домедичну допомогу та самодопомогу;
- передбачити формування практичних навичок реагування на надзвичайні ситуації та організації безпечної трудової діяльності.

**Пропозиції В. С. Попенко**, здобувачки вищої освіти групи ЦБ-22-1 Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.

У проєктах спостерігається певний дефіцит уваги до культури безпеки та охорони праці. Вважаю за необхідне інтегрувати у стандарти глибші знання з кібербезпеки, цивільного захисту та управління ризиками. Фахівець нового

покоління має не лише володіти професійними навичками, а й чітко знати, як діяти в умовах надзвичайних ситуацій та надавати домедичну допомогу.

Пропоную:

- осучаснити перелік загальних компетентностей, додавши до них принципи культури безпеки;
- деталізувати спеціальні компетентності, враховуючи специфіку технологічної, пожежної та цифрової безпеки;
- закріпити конкретні результати навчання щодо самодопомоги та оперативного реагування на кризові виклики.

**Пропозиції Д. В. Рєзнік, к.т.н., доц., Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.**

Є необхідною складовою підготовки фахівців та забезпечення їх готовності до професійної діяльності й роботи у кризових ситуаціях.

Пропоную:

- доповнити загальні компетентності складовими культури безпеки та охорони праці;
- розширити спеціальні компетентності питаннями цивільної, пожежної та кібербезпеки, а також безпеки технологічних процесів;
- передбачити результати навчання щодо надання домедичної допомоги та дій у надзвичайних ситуаціях.

**Пропозиції Надії Дмитрівни Солодової, здобувачки вищої освіти Інституту механічної інженерії транспорту та природничих наук Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.**

Що до стандарту то чинна редакція документа не повною мірою охоплює аспекти охорони праці, цивільного захисту та формування загальної культури безпеки. На мій погляд, перелік компетентностей потребує суттєвого розширення за такими напрямками:

1. Професійна безпека: оволодіння принципами безаварійної експлуатації технологій та безпечної організації робочого процесу.
2. Охорона праці та цивільний захист: набуття фундаментальних знань і прикладних навичок у цих сферах.
3. Управління ризиками: розуміння механізмів безпеки суспільства та прогнозування потенційних загроз.
4. Цифрова безпека: формування базової грамотності у сфері кіберзахисту.
5. Дії в екстремальних умовах: підготовка до роботи в умовах надзвичайних ситуацій (техногенних, природних чи соціальних), зокрема оволодіння навичками пожежної безпеки.
6. Медична допомога: здатність оперативно надавати домедичну допомогу та володіння техніками самодопомоги.

Враховуючи актуальні виклики — від воєнних загроз до стрімкої цифровізації — ці навички є критично важливими для підготовки фахівця, здатного ефективно працювати в кризових умовах.

Пропоную:

- інтегрувати до загальних компетентностей вимоги щодо високого рівня культури безпеки та відповідального ставлення до охорони праці;
- доповнити спеціальні (фахові) компетентності модулями з кібербезпеки, техногенної безпеки та захисту виробничих процесів;
- визначити результати навчання, що підтверджують готовність випускника надавати першу допомогу та правильно реагувати на надзвичайні ситуації;
- посилити практичну складову підготовки щодо організації безпечного трудового середовища.

**Пропозиції Анатолія Валентиновича Радкевича, Український державний університет науки і технологій.**

Пропоную:

1. Пункт IV «... не менше 6 кредитів ЄКТС практики на підприємствах, в установах...» викласти у наступній редакції «... не менше 6 кредитів ЄКТС практики у закладі вищої освіти, на підприємствах, в установах...». Обґрунтування: Реалізується можливість пройти практику на своїй кафедрі.

2. Пункт V «сплавів з руд та/чи іншої сировини та первинного оброблення металургійної продукції...» викласти у наступній редакції «сплавів з руд та/чи іншої сировини та виготовлення металургійної продукції...». Обґрунтування: Замість «первинного оброблення» - виготовлення.

3. **Методи, методики та технології:** теоретичні та експериментальні методи дослідження, технології виготовлення матеріалів та виробів металургійної галузі: збагачення та підготовки сировини, виплавки та лиття металів і сплавів, отримання композитів, пластичної деформації, термічної обробки, антикорозійного захисту та нанесення покриттів, методи аналізу даних, сучасні цифрові технології викласти у наступній редакції **Методи, методики та технології:** теоретичні та експериментальні методи дослідження, методи аналізу даних, сучасні цифрові технології; технології виготовлення матеріалів та виробів металургійної галузі: збагачення та підготовки сировини, виплавки та лиття металів і сплавів, отримання композитів з металевою матрицею, пластичної деформації. Обґрунтування: Термічна обробка, антикорозійний захист та нанесення покриттів не є технологіями виготовлення матеріалів та виробів металургійної галузі.

4. ЗК02. Здатність спілкуватися іноземною, зокрема англійською, мовою усно і письмово, зокрема при обговоренні теоретичних питань і предметної області викласти у наступній редакції ЗК02. Здатність спілкуватися іноземною, в тому числі англійською, мовою усно і письмово, зокрема при обговоренні теоретичних питань і предметної області. Обґрунтування: Замінити «зокрема» на «в тому числі» .

5. СК08, СК09 вилучити. Обґрунтування: СК08 Компетенція менеджерів, а СК09 повторює СК03.

6. СК10 Здатність приймати ефективні технічні та управлінські рішення в умовах невизначеності. умов та вимог на основі інтеграції знань, застосування надійних даних та критичного осмислення проблем у сфері металургії та на її перетині з іншими спеціальностями викласти у наступній редакції Здатність

приймати ефективні технічні рішення в умовах невизначеності. Вилучити «та управлінські» та «умов та вимог на основі інтеграції знань, застосування надійних даних та критичного осмислення проблем у сфері металургії та на її перетині з іншими спеціальностями».

7. СК15. Здатність здійснювати аналітичні та фізико-хімічні дослідження металургійних процесів, визначати характеристики специфічних матеріалів, процесів та продуктів та застосовувати отримані дані у професійній діяльності в сфері металургії викласти у наступній редакції СК15. Здатність здійснювати аналітичні та фізико-хімічні дослідження металургійних процесів, визначати характеристики матеріалів, процесів та продуктів та застосовувати отримані дані у професійній діяльності в сфері металургії. Вилучити «специфічних».

8. Випускники можуть працювати на первинних посадах, за професіями, які визначені Національним класифікатором України: Класифікатор професій (ДК 003:2010): 2147.1 – Інженер-дослідник (металургія); 2147.2 – Інженер-технолог (металургія) викласти у наступній редакції Випускники можуть працювати на первинних посадах, за професіями, які визначені Національним класифікатором України: Класифікатор професій (ДК 003:2010): 2147.1 – Інженер-дослідник (металургія); 2147.2 – Інженер-металург, Інженер-технолог (металургія); 2147.2 – Інженер з технічної діагностики; 2149.2 – Інженер з комплектації устаткування й матеріалів. Обґрунтування: Додати посади згідно з Національним класифікатором України: Класифікатор професій (ДК 003:2010).

**Пропозиції Івана Петренка**, аспіранта відділу вібропневмотранспортних систем і комплексів Інституту геотехнічної механіки імені М.С. Полякова НАН України.

У представлених проєктах стандартів у переліку компетентностей і результатів навчання недостатньо відображені питання забезпечення безпечної діяльності фахівців, охорони праці та формування культури безпеки. Зокрема, у стандартах відсутні або недостатньо конкретизовані компетентності та результати навчання, що передбачають:

- формування навичок безпечної професійної діяльності;
- набуття знань і практичних умінь у сфері охорони праці;
- набуття знань і практичних умінь у сфері цивільної безпеки;
- розуміння принципів безпеки технологічних процесів і виробничої діяльності;
- формування компетентностей щодо забезпечення безпеки суспільства та управління ризиками;
- базові знання і навички у сфері кібербезпеки;
- знання та практичні навички із забезпечення пожежної безпеки;
- здатність до надання домедичної допомоги постраждалим;
- формування навичок самодопомоги в надзвичайних ситуаціях;
- здатність діяти в умовах надзвичайних ситуацій природного, техногенного та соціального характеру.

**Пропозиція Ігоря Окіпного**, завідувача кафедри інжинірингу машинобудівних технологій Тернопільського національного технічного університету імені І. Пулюя.

Розглянути можливість включення в усі стандарти вищої освіти освітнього рівня «бакалавр» безпекових компетентностей, які б забезпечували виконання:

- Закону України «Про охорону праці» № 49/1992, ст. 18 абзац 8-й. Стаття 18. Навчання з питань охорони праці. Вивчення основ охорони праці, а також підготовка та підвищення кваліфікації спеціалістів з охорони праці з урахуванням особливостей виробництва відповідних об'єктів економіки забезпечуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти і науки, в усіх навчальних закладах за програмами, погодженими із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці;

Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» від 26.06.2013 року № 444, пункт 20. Підготовка студентів закладів вищої освіти до дій у надзвичайних ситуаціях здійснюється за нормативними навчальними дисциплінами “Безпека життєдіяльності” та “Цивільний захист”.

Пропоную:

Варіант компетентності: “Здатність організовувати роботу та забезпечувати управління адміністративними та виробничими підрозділами з додержанням вимог законодавства у сфері безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільного захисту”.

**Пропозиції Едуарда Грибкова**, завідувача кафедри металургії та інноваційних технологій д.т.н., професор та **Костянтина Мойсеєнко**, керівника департаменту управління якістю освіти.

Пропонують:

1. По тексту проєкту стандарту код та найменування спеціальності G10 Металургія.

Коментар: Відповідно до Постанови КМУ від 29.04.2015 № 266 код та назва спеціальності не передбачають дефісу між ними. В інших проєктах стандартів дефіс в цьому випадку не використовується.

2. По тексту проєкту «у сфері Металургії», «бакалавра з Металургії» тощо замінити на по тексту стандарту за одним з варіантів:

- за спеціальністю «Металургія»
- за спеціальністю «G10 Металургія»;
- у сфері металургії;
- з металургії тощо.

Коментар: Незвичайне вживання великої літери. Відповідно до Стандарту державної мови: Український правопис (2026) СДМ. Український правопис. Офіційне видання. 2026: п. 5 §54 визначає: «У назвах, що складаються з родового найменування і найменування в лапках, родове найменування пишемо з малої

букви, у найменуванні в лапках із великої букви пишемо перше або єдине слово і власні назви». На нашу думку: або у сфері «Металургія», або у сфері металургії; за спеціальністю «Металургія», бакалавр з металургії. Не претендуємо на експертність. Можливо доцільно проконсультуватися зі спеціалістами з правопису.

3. Цілі навчання: Набуття здобувачами вищої освіти здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі професійної діяльності у сфері Металургії викласти у редакції Набуття здобувачами вищої освіти здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі професійної діяльності у сфері металургії та/або навчання.

Коментар: 1. Відповідно до опису бго кваліфікаційного рівня компетентності включають здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі не тільки у професійній діяльності, а й у навчанні (Про затвердження Національної р... | від 23.11.2011 № 1341) 2. Див. п. 7 в цій таблиці.

4. Освітня кваліфікація: бакалавр з металургії викласти у редакції бакалавр з металургії за спеціалізацією ... (за наявності спеціалізації).

Коментар:

Не визначена можливість зазначення спеціалізації. Однак ч. 3 ст. 7 ЗУ «Про вищу освіту» Про вищу освіту | від 01.07.2014 № 1556-VII: «3. У документі про вищу освіту зазначаються назва закладу вищої освіти (наукової установи), що видав цей документ (у разі здобуття вищої освіти у відокремленому підрозділі закладу вищої освіти (наукової установи) - також назва такого підрозділу), назва освітньої програми, а також кваліфікація, що складається з інформації про здобутий особою ступінь вищої освіти, спеціальність (крім міждисциплінарних освітніх програм), спеціалізацію, предметну спеціальність (за наявності) та професійні кваліфікації (у разі присвоєння)»

Абз. 20) Закону України «Про вищу освіту» передбачає, що «20) спеціалізація - частина предметної області спеціальності, яка може визначатися закладом вищої освіти та передбачає одну або декілька профільних спеціалізованих освітніх програм».

5. Працевлаштування на посадах, що потребують відповідної бакалавра з металургії на підприємствах, в установах і організаціях металургійної галузі, у відповідних підрозділах інших юридичних осіб. Викласти в редакції Працевлаштування на посадах, що потребують кваліфікації бакалавра з металургії на підприємствах, в установах і організаціях металургійної галузі, у відповідних підрозділах інших юридичних осіб.

Коментар: Пропущене слово між «відповідної» та «бакалавра».

6. Для осіб, що здобули відповідну освіту на основі базової загальної середньої освіти за освітньо-професійною програмою обсягом 240 кредитів ЄКТС чи більше за спеціальністю Металургія або спорідненою спеціальністю - 60 кредитів ЄКТС, за іншими спеціальностями - 30 кредитів ЄКТС. Викласти в редакції для осіб, що здобули відповідну освіту на основі базової загальної середньої освіти за освітньо-професійною програмою обсягом 240 кредитів ЄКТС

за спеціальністю «Металургія» або спорідненою спеціальністю – 60 кредитів ЄКТС, за іншими спеціальностями – 30 кредитів ЄКТС.

Коментар: Про що йде мова у випадку «більше», ніж 240 кредитів ЄКТС.

7. Розділ V. Опис предметної області. Пропонуємо викласти в редакції: Для освітніх програм, що не передбачають спеціалізацію теоретичний зміст предметної області має відповідати визначеному Стандартом. Для освітніх програм, що передбачають спеціалізацію (предметну спеціальність), теоретичний зміст предметної області має формулюватися як логічно пов'язана частина теоретичного змісту предметної області спеціальності. У разі розширення теоретичного змісту предметної області освітньої програми порівняно із формулюванням Стандарту відповідна освітня програма має вважатися міждисциплінарною.

Коментар: 1. Абз. 20) Закону України «Про вищу освіту» передбачає, що «20) спеціалізація - частина предметної області спеціальності, яка може визначатися закладом вищої освіти та передбачає одну або декілька профільних спеціалізованих освітніх програм». 2. Для забезпечення реалізації згаданої вище норми доцільно внести в текст проєкту стандарту текст з методичних рекомендацій по розробці стандартів вищої освіти, який стосується формулювання теоретичного змісту предметної області в освітніх програмах. 3. Якщо це не зазначити прямо у стандарті, то за цією спеціальністю спеціалізації взагалі будуть неможливими, тому що відповідно до Закону України «Про вищу освіту» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#n6> (п. 3 ст. 10) стандарти вищої освіти визначають для освітніх програм опис предметної області.

8. Доцільно привести у відповідність різні розділи проєкту стандарту щодо цілей навчання.

Коментар:

Цей текст, наведений у розділі V. Опис предметної області не відповідає формулюванню щодо цілей навчання, наведеному у розділі II. Загальна характеристика.

Хоча Методичними рекомендаціями цілі навчання рекомендовано зазначити у розділі V. Опис предметної області, відповідно до Закону України «Про вищу освіту» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#n6> (п. 3 ст. 10) стандарти вищої освіти НЕ визначають для освітніх програм цілей навчання. На нашу думку наведення цілі навчання не є недоліком, натомість допомагає розробникам освітніх програм однак щонайменше доцільно було б привести у відповідність різні розділи документу з даного питання.

9. У Об'єкт (об'єкти) вивчення та/або діяльності, Теоретичний зміст предметної області та Методи, методики та технології врахувати можливість спеціалізацій.

10. Методи, методики та технології: теоретичні та експериментальні методи дослідження, технології виготовлення матеріалів та виробів металургійної галузі: збагачення та підготовки сировини, виплавки та лиття металів і сплавів, отримання композитів, пластичної деформації, термічної обробки,

антикорозійного захисту та нанесення покриттів, методи аналізу даних, сучасні цифрові технології викласти в редакції Методи, методики та технології: теоретичні та експериментальні методи дослідження, технології виготовлення матеріалів та виробів металургійної галузі: збагачення та підготовки сировини, виплавки та лиття металів і сплавів, отримання композитів, пластичної деформації, термічної обробки, антикорозійного захисту та нанесення покриттів; методи аналізу даних, сучасні цифрові технології.

Коментар: Елементи методів (особливо з урахуванням конкретизації технологій виготовлення матеріалів та виробів) доцільно розділити знаком «;».

11. ЗК07. Здатність діяти творчо, ініціативно та наполегливо при вирішенні проблем, критично мислити, працювати у команді, планувати та керувати проектами, які мають культурну, соціальну чи фінансову цінність викласти в редакції ЗК07. Здатність діяти творчо, ініціативно та наполегливо при вирішенні проблем, критично мислити, працювати у команді, планувати та керувати проектами у сфері професійної діяльності, які мають соціально-економічну цінність.

Коментар: 1) Новий правопис слова «проектами» (§126 СДМ. Український правопис. Офіційне видання. 2026) 2) Реалізація компетентності у сфері керування проектами, що мають культурну, соціальну чи фінансову цінність потребує спеціальних знань та навичок як в культурній, так і в соціальній сфері. Крім того, не кожний проєкт навіть у професійній діяльності має саме фінансову цінність (чому не економічну або соціально-економічну цінність, оскільки проєкти в інженерній сфері можуть мати позитивний соціальний ефект у вигляді покращення репутації, елементу соціальної або екологічної відповідальності тощо).

12. СК04. Здатність розробляти, контролювати, управляти та аналізувати технологічні режими і процеси для отримання якісних металів, сплавів та матеріалів металургійного виробництва, використовуючи сучасні методи контролю та діагностики. Викласти в редакції: СК04. Здатність розробляти, контролювати, управляти та аналізувати технологічні режими і процеси для отримання якісних металевих сплавів та іншої основної продукції металургійного виробництва, використовуючи сучасні методи контролю та діагностики.

Коментар: 1) У СК04 («...технологічні режими і процеси для отримання якісних металів, сплавів та матеріалів металургійного виробництва...») під матеріалами металургійного виробництва можна розуміти дуже широке коло продукції, в тому числі й вторинну продукцію. Немає чіткої вказівки на продукцію, що отримуються шляхом пластичної деформації, наприклад, прокаткою. Пропонується замінити фразу «матеріалів металургійного виробництва» на «основної продукції металургійного виробництва».

13. ЗК05. Здатність до саморозвитку, підтримки власного фізичного і психічного здоров'я, участі у суспільному житті. СК13. Здатність до постійного професійного самовдосконалення та освоєння нових знань і технологій, що виникають у зв'язку з динамічним розвитком металургійної науки та

промисловості. Виключити СК13 і відкоригувати нумерацію спеціальних компетентностей.

Коментар: 1) Здатність до саморозвитку віднесена до загальних компетентностей, здатність до постійного професійного самовдосконалення – до спеціальних (фахових), однак професійне самовдосконалення є частиною саморозвитку, і не характерне лише для професійної діяльності за спеціальністю «Металургія», оскільки нові технології та знання і динамічність розвитку характерні для всіх сфер професійної діяльності.

14. СК05. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у сфері металургії на основі критичного осмислення та застосування наукових фактів, концепцій, теорій, принципів і методів. СК08. Здатність застосовувати сучасні концепції розвитку металургії, техніки та технології у професійній діяльності. Викласти в редакції СК05 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у сфері металургії на основі критичного осмислення та застосування сучасних концепцій розвитку металургії, техніки та технології, наукових фактів, теорій, принципів і методів. Виключити СК08 і відкоригувати нумерацію спеціальних компетентностей.

Коментар: Формулювання значною мірою дублюють одне одного.

15. СК06. Здатність використовувати теоретичні і експериментальні методи дослідження і аналізу для вирішення професійних задач у сфері металургії СК15. Здатність здійснювати аналітичні та фізико-хімічні дослідження металургійних процесів, визначати характеристики специфічних матеріалів, процесів та продуктів та застосовувати отримані дані у професійній діяльності в сфері металургії. Викласти в редакції СК06. Здатність використовувати теоретичні і експериментальні методи дослідження і аналізу для вирішення професійних задач у сфері металургії СК15 виключити або викласти у редакції: «СК15. Здатність здійснювати аналітичні дослідження металургійних процесів, визначати характеристики специфічних матеріалів, процесів та продуктів та застосовувати отримані дані у професійній діяльності в сфері металургії.».

Коментар: 1) Формулювання цих двох СК по суті дублюють одне одного: СК15 по суті є приватним випадком СК06; 2) СК15 не враховує здатність здійснювати дослідження з процесів пластичної деформації матеріалів.

16. СК12. Здатність враховувати економічні контексти діяльності в умовах ринкових відносин СК14. Здатність працювати з технічною невизначеністю. Викласти в редакції СКXX. Здатність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень з урахуванням технічної та економічної невизначеності, пов'язаної з неповнотою вихідних даних, варіативністю умов і багатокритеріальністю інженерних та управлінських рішень.

Коментар: 1) Формулювання СК12, на нашу думку, не повністю враховує елементи опису 6 кваліфікаційного рівня НРК, пов'язані з відповідальністю та автономією 2) Формулювання СК14 не є канонічним і потребує, на нашу думку, уточнення у вигляді джерел виникнення такої невизначеності.

17. XI. Вимоги законодавства та/або професійних стандартів, необхідні для здобуття відповідних професійних кваліфікацій (за наявності): ... За відсутності відповідних норм законодавства та професійних стандартів робиться запис: «Вимоги законодавства та/або професійних стандартів відсутні».

Коментар: 1) Технічне перенесення тексту з Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти.

## 5. Інформація про рішення, прийняті за результатами обговорення:

Під час доопрацювання проєкту Стандарту зауваження та пропозиції, отримані під час громадського обговорення від **Сергія Сукача**, д.т.н, проф., зав. кафедрою цивільної безпеки, охорони праці, геодезії та землеустрою. Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського; **Поліни Олегівни Бабич**, здобувачки вищої освіти Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського; **Ольги Ченчевої**, докторки технічних наук, доцентки Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського; **Світлани Черевик**, здобувачки вищої освіти Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського; **Єлизавети Шаблій**, здобувачки вищої освіти Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського; **Світлани Штепи**, здобувачки вищої освіти кафедри цивільної безпеки Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського; **Анастасії Шуть**, здобувачки вищої освіти Запорізького національного університету; **Яни Анатоліївни Троцької**, здобувачки вищої освіти Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського; **Олега Олеговича Бісарова**, здобувача вищої освіти Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського; **Лашка**, здобувача вищої освіти Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського; **В. С. Попенко**, здобувачки вищої освіти групи ЦБ-22-1 Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського; **Д. В. Рєзнік**, к.т.н., доц., Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського; **Надії Дмитрівни Солодової**, здобувачки вищої освіти інституту механічної інженерії транспорту та природничих наук Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського; **Івана Петренка**, аспіранта відділу вібропневмотранспортних систем і комплексів Інституту геотехнічної механіки імені М.С. Полякова НАН України були враховані частково у ЗК05, СК10. Здатність застосовувати норми законодавства з охорони праці, промислової безпеки та виробничої гігієни, захисту навколишнього середовища при розв'язанні професійних задач у сфері металургії. Пропозиції, які пов'язані з кібербезпекою та іншим не належать до предметної області спеціальності.

Пропозиція **Ігора Окіпного**, завідувача кафедри інжинірингу машинобудівних технологій Тернопільського національного технічного університету імені І. Пулюя про включення в усі стандарти вищої освіти освітнього ступеня бакалавра безпекових компетентностей, а саме «Здатність організовувати роботу та забезпечувати управління адміністративними та

виробничими підрозділами з додержанням вимог законодавства у сфері безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільного захисту» не може бути врахована, оскільки не належить до програмних результатів навчання даної спеціальності.

Пропозиції **Анатолія Валентиновича Радкевича**, Український державний університет науки і технологій, які стосуються:

п.1. – не може бути реалізовано, оскільки це суперечить статті 51 Закону України “Про вищу освіту”;

п.2. – не може бути реалізовано, у зв’язку з тим, що заміна слів “первинного оброблення” на “виготовлення” звужує діяльність металургійної спеціальності, а саме оброблення металів, а також дублює вже використане поняття “отримання металів”;

п.3. – пропозиції не враховано тому, що це звужує діяльність металургійної спеціальності, а саме оброблення металів, оскільки після отримання і охолодження металу відбувається його перехід з напівпродукту у готовий виріб. Це здійснюється на етапах нагрівання заготовки, її пластичної деформації, або розплавленням з подальшим виливанням у потрібну форму виробу. За цих процесів необхідно виконувати термічне оброблення (тобто, або доводити заготовку до рідкого стану, або до умов пластичної деформації, а такі процеси, як антикорозійний захист та нанесення покриттів є паралельними процесами для ливарного виробництва та оброблення металів тиском. Також треба враховувати, що предметна область, про яку йде мова у пропозиції, проходила громадське обговорення (наказ МОН № 1734 від 31.12.2025) і на даному етапі розроблення стандарту її формулювання не підлягає корекції;

п.4. – загальні компетентності взяті з методичних рекомендацій, які представлені в наказі МОН № 1734 від 31.12.2025;

п.5. – на жаль СК08 та СК09 не розписані, це дуже ускладнює надання об’єктивної відповіді на цю пропозицію і обґрунтування не відповідають дійсності, тому дані пропозиції не можуть бути ні розглянуті, ні враховані;

п.6. – текст СК10 не відповідає тексту наведеному у проєкті стандарту, який був виставлений на громадське обговорення, тому немає можливості врахувати цю пропозицію;

п.7. – пропозицію враховано;

п.8. – розробники проєкту стандарту не згодні з наданим пропозиціям, тому що сучасна металургія – це високотехнологічна галузь, де фізико-хімічні процеси відбуваються за межами можливостей прямого візуального спостереження чи ручного керування, тому для фахівця у сучасному просторі обов’язково треба здійснювати інтеграцію металургійних процесів у єдину систему керування підприємством. Основи автоматизації на сучасному рівні дозволяють звільнити інженера-технолога від суб’єктивних помилок під час оцінки параметрів готовності металу. Також, відмова від автоматизації у стандарті робить фахівця неконкурентоспроможним на сучасних виробництвах;

п.9. – є враховано, оскільки у стандарті надаються лише первинні посади за спеціальністю.

Пропозиції **Едуарда Грибкова**, завідувача кафедри металургії та інноваційних технологій д.т.н., професор та **Костянтина Мойсеєнко**, керівника департаменту управління якістю освіти, які стосуються:

п.1, п.2, п.3, п.5, п.6, п.8, п. 10.1, п.15, п.17, п.17. Пропозиції внесено в проєкт стандарту;

п. 4, п. 7, п.9, п.10.2. – Законом України «Про вищу освіту» передбачено, що «спеціалізація – частина предметної області спеціальності, яка може визначатися закладом вищої освіти та передбачає одну або декілька профільних спеціалізованих освітніх програм». По-перше, у процесі обговорення предметної області, яка затверджена наказом МОН № 1734 від 31.12.2025, такого роду зауважень не виникало. По-друге, для спеціальності “Металургія” передбачено спеціалізації (постанова Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 р. № 1021) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1021-2024-%D0%BF#Text>). Саме цією постановою затверджено новий перелік галузей знань і спеціальностей, який за структурою наближений до Міжнародної стандартної класифікації освіти і впроваджує нові підходи до спеціалізацій та освітніх траєкторій;

п.11. – пропозиція не враховується, оскільки дана компетенція відповідає запропонованій у Методичних рекомендаціях;

п. 12. – робоча група прийняла пропозицію частково, шляхом коригування на “та іншої продукції”;

п.13. – враховано, шляхом заміни “самовдосконалення” на “розвитку і росту”.

У зв’язку з тим, що під час внесення правок до проєкту стандарту спеціальних компетентностей залишилося 14 то розробниками прийнято рішення додати СК15 у наступній редакції “Здатність систематизувати та інтегрувати знання і розуміння дотичних інженерних спеціальностей” (вимоги методичних рекомендацій від МОН, наказ МОН № 1734 від 31.12.2025).

Відповідно до рекомендацій Ради ЄС 2018/С 189/01 від 22 травня 2018 року щодо ключових компетентностей для навчання впродовж життя, спрямованих на досягнення цілей стійкого розвитку, що були проголошені резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об’єднаних Націй від 25.09.2015 р. № 70/1, та Указу Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» Стандарт має передбачати набуття здобувачами вищої освіти таких загальних (ключових) компетентностей, які були деталізовані розробниками для спеціальності G10 Металургія з урахуванням особливостей і мають наступну редакцію з обґрунтуванням їх нової редакції:

п.1., п.8. – враховано повністю;

п.2. – враховано частково. Видалено “на рівні B2 CEFR”. Це рівень «вище середнього». Рівень, коли людина здатна вести діалоги без тривалих пауз, висловлювати свої погляди і навіть брати участь у дебатах вважаємо що для кваліфікаційного рівня бакалавр спеціальності це завищені вимоги;

п.3. – враховано частково. Видалено “наукові”, оскільки це не для даного рівня кваліфікації;

п.4. – враховано частково. Видалено “захищати інформацію у професійній діяльності” – не відповідає спеціальності і рівню кваліфікації;

п.5. – враховано повністю. Видалено лише дублювання “підтримки власного фізичного і психічного здоров’я”;

п.6. – враховано повністю та додано “принципів академічної доброчесності” згідно наказу МОН № 842 від 13.06.2024 (ЗК16);

п.7. – враховано частково. Видалено “керувати проектами у сфері професійної діяльності”, тому що не відповідає вимогам НРК 6 рівня.

Також розробниками внесено деякі виправлення: до СК04 додано “та визначати їх обмеження”, до СК06 – “і адаптувати”. Ці доопрацювання надають більшої конкретики та охоплюють усі процеси;

Стосовно дублювання деяких слів у СК01 з ЗК03 та СК09 з ЗК08 – це допустимо, оскільки компетентності мають бути чіткими, вимірюваними та нести окреме смислове навантаження, навіть якщо вони вживають спільні терміни.